

Høringsinnspill: “Hvordan fremme folkehelse og levekår i samiske områder?”

Sørsamisk helsenettverk er en frivillig organisasjon som jobber for likeverdige helsetjenester til samisk befolkning i sørsamisk område.

Likeverdige helsetjenester er viktig for å sikre samisk befolkning god helse.

Vi erfarer at det er en stor mangel på helsetjenester som ivaretar samisk språk og kultur i Norge, og spesielt gjelder dette i kommunehelsetjenesten. Kommunene har verken kompetanse, gode føringer eller økonomi til å utvikle eller tilby likeverdige helsetjenester til samisk befolkning. Spesielt gjelder dette i områder der samer bor i minoritet, som i sør- og lulesamisk område.

Likeverdige helsetjenester er noe samer har rett til i Norge, men man har ingen gode måter å løse dette på, feks i kommuner som Snåsa og Røros, der samer er i minoritet.

Sørsamisk helsenettverk har sammen med Røros kommune, Snåsa kommune og Helse Midt-Norge gjennomført et treårig prosjekt, “Samisk helseteam/Saemien healsoeåehkie – likeverdige helsetjenester til samisk befolkning i Midt-Norge” i perioden 2020/2023. Dette prosjektet er et samhandlingsprosjekt mellom to kommuner og helseforetak.

Samisk helseteam er et team sammensatt av helsepersonell med kompetanse på samisk språk og kultur, ansatt i Røros, Snåsa og St Olavs hospital. Helsepersonellet har hatt ansvar for å sikre likeverdige helsetjenester til samisk befolkning. Tiltakene man har satt igang har blant annet vært samisk mat til eldre på institusjon og i hjemmebaserte tjenester, samtalegrupper for barn og unge gjennom helsestasjon, samisk helsepersonell i kriseteamet, kontaktelefon for samiske pasienter på St Olavs hospital og i Røros kommune, helsetreff for eldre, livsmesteringskurs, kompetanseheving av helsepersonell på St Olavs, i kommuner, turnusleger, sykepleierstudenter osv. Samisk helseteam har holdt en rekke foredrag de siste tre årene. I tillegg veiler teamet kommuner og helseforetak i pasientsaker.

Drift av Samisk helseteam koster ca 2 millioner per år. Sørsamisk helsenettverk har forsøkt å finne fast finansiering, men har foreløpig ikke lyktes. Vi mener at det staten bør finansiere samiske helseteam i sørsamisk og lulesamisk område. På denne måten vil sørsamer og lulesamer få tilgang på likeverdige helsetjenester.

Mvh

Anne Lajla Westerfjell Kalstad

Leder Sørsamsik helsenettverk